



הנדון:

השיגעון הגדול של חודש מאי הוליד רשימות משוגעות

ויתרוצצו

מישהו ששכחתי. מאז נבחרה אלוני רק לברה, לשימחתה הרבה. כי עזר כה רבה אלוני תמיד עם כל שתפיה.

וכך, אחת לארבע שנים, נהגת אלוני כמו אשה הנכנסת לבומיטיק של אוסנה: בחרת לה בגר על סי צוהאוסנה בארתו הרגע, בידעה שתצטרך לזרוק את השמאטעס באשר תשתנה האוסנה.

השנה הולך בשוק עניין השלום, בעיקבות מילחמת הלכנו, שאלוני לא הצביעה נגדה. היא לקחה את מרכזי כראון, איש טוב משלום עכשיו, שהופיע לא מכבר במשך חודש לצידו של איש-אש"ף בכיר. מוחמד מילחם, כסיכוב-הרצאות בארצות-הברית. כל הכבוד.

אך זה מוזר לאור העובדה שאלוני תכעה בשעתו מרן כהן לפלג את שלי"י ולהתגרש מכל מי שנפגשו עם ראשי אש"ף. זה היה התנאי לקבלת כהן לחיקה. כהן עשה זאת והתפלג מתי פלג, ועכשיו הוא מוצא את עצמו כחברת כראון, הרוגל בפגישות עם אש"ף.

זה מוזר? זה עוד לא כלום. במשך שנים טען כהן שאינו יכול לשבת בשלי"י, עם מי שאינם סוציאליסטים — והנה הוא יושב עם אלוני, שהיא בודאי מימין למפלגת-העבודה בענייני הדגל האדום. ואילו אנשי ר"ץ, שהחליטו רישמית שאינם רוצים ברן כהן הסוציאליסט, נאלצו לקבלו כחלק מעסקת-חבילה: הם לא יכלו לקבל את כראון בלעדיו.

כל זה משעשע כשלעצמו — אבל כרשימה רצינית לבחירות?

בדיחות של רק"ח שונות. בראש הרשימה, שכמעט כל בוחריה הם ערבים, עומד היהודי הניצחי, מאיר וילנר, חותם מגילת-העצמאות.

הערבים רוצים בראש-רשימה ערבי. אבל המיפלגה פועלת על פי מישאלות מוסקוזה, ומוסקווה מעוניינת לעודד את הרושם בישראל היהודית יש מיפלגה קומוניסטית יהודית.

זה מרגיז את הערבים, גם הם שבכחירות אלה מופיעה רשימה יהודית-ערבית, שכראשה הועמד מועמד ערבי דווקא. אם כן, אמרו הערבים ברק"ח, מדוע להשאיר במקום השלישי ברשימה טרמפיסט בשם צ'רלי ביטון, שאינו מביא עימו אף מאה קולות?

אך את צ'רלי לא עשר באצבע. ובאשר לק"ח חיונה אחרי מועמדים יהודיים אחרים כדי לקשט את רשימתה במקום הזה, הפליט צ'רלי כמה מלים על מה שהוא מתכוון לעשות אם לא ייכלל ברשימה. הוא נבלל. ועוד איך!

השורה התחתונה: שום דבר לא השתנה ברק"ח. אותה הרשימה שהיתה, היא שתהיה ברחוב הערבי יש מהפכה, וקמים כוחות חדשים ורעננים. אך רק"ח אינה משתנה. במוסקווה מתחלפות הנהגות. ברק"ח לא.

גם בורג אינו משתנה. העולם יכול להתהפך, ובורג נשאר לעולמים. לבדיחה הזאת אין אפילו זקן. כל שערתיה נשרו זה מכבר מרוב זיקנה.

בורג והמר, שהרסו בכוחות משותפים מיפלגה חשובה וחסונה, בעלת שורשים מישאלים עמוקים — נשארים ביד, כמו השמן והרוח. רודי ויהונתן, רובינון קרוזו וששת, האזניה התפרקה. גם לנשים לא

נמצא בה מקום. נותר רק קרש אחד הצף על סני המים, והשניים אוהזים בו בשאירית כוחות הייאוש.

הפאשיסטים הרתיים, שפרשו מן המפד"ל, לא התאחדו עם כבריהם. איש אינו יודע מה המבדל בין דרוקמן-פורת ובין נאמריאית. גם הם לא. אבל הם מופיעים לחוד, וככך הם מנטיחים שכמה אלפי קולות של הימין הקיצוני יאברו איה.

והרשימה של התחיה-צומת? מושך-הקולות הגדול ביותר, רפול, איללם של רכבות המורונים, הועמד רק במקום השני. ואילו במקום הראשון נשאר הדוקטור סטרינג'לב, יובל נאמן, אדם בלי כריזמה, בלי חן, בלי שכל פוליטי — המרען

התימהוני. מאות הפעמים שבהן הוא נחף בטלוויזיה, תורות למאפיה הימנית השולטת בה כעת, אינן עוזרות לו.

מבחינת טיורינג-המערכות בבחירות אלה, אין הימין נבדל מן השמאל.

מעט האנשים ההגונים סולקו מרשימת-הליכוד. כמה אפסים חדשים צורפו. רשימה של דררסום.

אמצע התקופה לו עזר וייצמן, שהרכיב את אחת הרשימות המזרות ביותר במערכת זו.

וייצמן יכול היה להיות חשוב. היתה לו כל האפשרות כעולם להרכיב רשימה רצינית. הוא יכול היה להקים רשימת-יונים רחבה, מעין מהדורה פוליטית של שלום עכשיו. הוא יכול היה גם להקים מהדורה רצינית יותר של ר"ש. אילו הקים רשימה ימנית-יונית, הוא היה ממלא חלל שנוצר בחיים המדיניים בישראל מאז התאבדות הציונים הכלליים.

וייצמן לא עשה אף אחד מן הדברים האלה. הוא הקים רשימה שבה יש אדם אחד — הוא עצמו — וכמה דמויות

הציב את פרס, המפסידן הניצחי. ואם יש אדם אחד המסוגל להפסיד את הבחירות אלה בראש המערך, אחרי שבע שנות הליכוד — הרי זה שימעון פרס. וגם אם פרס לא יפסיד, יהיה כוחו של המערך קטן מן הכוח שהיה משיג אילו הופיע בהנהגת נבון. ומכאן צרות בלי-סוף, קואליציות רעועות, או ממשלת-אחרות-לאומית.

כל זה למה? כל זה משום שמיפלגה זו היא בה מנוונת, עד כי גם יצר-הקיום הנורמלי, הפועם בכל גוף פוליטי, אינו מתפקד.

על שאר הרשימה של המערך אין צורך להרחות מלים. זוהי אותה הגברת הבלה, באותה האררת העלה. לא חל בה שום שינוי, אף לא למראית-עין. לא אינטלקטואלים, לא אנשירות, לא מומחים, לא אנשים חדשים המסמלים הישגים כלשהם. אותה החבורה העייפה והרצועה.

הכל יודעים כי למערך יש בעיית-יסוד: איך להתגבר על השניאה התהומית, הבלתי-ירציונית.



שימעון פרס ומשה ארנס: מצא את ההבדלים

מוזרות, שאיש אינו יודע מה מחבר אותם.

כמה מהם, כמו בנימין (פואד) בן-אליעזר ואברהם טמיר, הם אנשים לכל עת ולכל דבר, ניצנים של שרון ויונים של וייצמן, בני-אור ובני חושך. פואד הכין את מילחמת-הלכנון מטעם המערך, כשנכח בטבח תל-אליעזר, וטמיר ביצע אותה מטעם הליכוד.

פואד התפאר בכך שכרשימה מצויים אנשים שהצליחו בחייהם, וכאחת היום עצמו פורסם כי העסק שלו התמוטט. מס' 3 ברשימה נחשד כעבירה פלילית. מועמד אחר כעשיריה הפותחת מסוכך כפרשה ממושכת. כל זה נשמע כמו תמ"י מס' 2 — ואולי אין זה מיקרה שפואד בא משם. מי שארבה את עזר — ומי אינו אוהב אותה? — יכול רק למשוך בכתפיים. איזה ביזבוז!

יש ולמית אלוני עשתה זאת שוב. יש לה שיטה משלה, והיא דבקה בה נאמנות. לשרלמית אלוני שיש לה איכפת מי מופיע אחריה ברשימה. כל המועמדים הבאים אחריה אחד תפקודם: להביא לרשימה די קולות כדי להבטיח את המעבר של מס' 1. אם נבחר גם שני — טוב, אם לא — גם טוב.

הייתי עדי-ראיה כשעמדה אלוני ביום הגשת הרשימות ב'1973 באחד מחדרי-הכנסת והרכיבה לברה, בחמש הדקות האחרונות שלפני סגירת הדלת של ועדת-הבחירות, את הרשימה שלה. כך נבחרו מרשה פרידמן (מי זוכר אותה?) ועוד

של הציבור המיוחרי כלפי המערך, המסמל בעיניו את המיסר האשכנזי שקיפח את הוריו בבוואם ארצה. איך התמודד המערך עם הבעיה הזאת? פשוט מאוד: הוא התעלם ממנה.

זהו כישלון נורא. עוד לפני שהתחילה המערכת.

רשימה של הליכוד משוגעת לא פחות, אך נגלל סיבות אחרות.

על חרות היה להחליט אם להציג את עצמה כרשימה מתונה, הפונה אל בוחריה-מרכז, או כמיפלגה לאומנית-קיצונית, המתחרה בפאשיסטים שמימינה. היא לא החליטה.

הקנאים החייכניים, יצחק שמיר ומי שה ארנס, מתקזזים עם השור המשתורל, לל אריאל שרון.

בשרשרת של התמודדויות, שרון עלה וירד, עלה וירד. בסוף הוא נמצא ברשימה במקום שהוא די בולט כדי להפחיד את כל מי שפחד מפני הפאשיזציה של ישראל, אך לא במקום די בולט כדי למשוך לליכוד את מי שרוצה בישראל פאשיסטית.

בליכוד יש חרות, ואין בו דבר מלבד חרות. אך ברשימה תינתן 15 מקומות לליברלים, בדיחה פוליטית שחדלה מלהצחיק, אין להם ציבור, ואיש מכין מנהיגיה לא היה זוכה אף באלף קולות, אילו התייצב בבחירות כרשימה אישית.

וגם בדיחה זו היא כפי וכאפס לעומת הבדיחה ששמה לעים, מיפלגה בלתי-יקיימת, שזכתה בשלושה מקומות בטוחים על-השכונם של בוחריה-חרות.

שה להאמין, אבל הכנסת ה-11 עלולה להיות גרועה אף מן העשירית.

אם זה ככלל אפשרי. קרוב למאה מחברי הכנסת ה-11 כבר נבחרו למעשה. הם יושבים ב.מקומות הבטוחים של הרשימות הגדולות והבינוניות.

כבר ברור שנבחרו מחדש כל הסקנדרליסטים של הכנסת ה-11, כל המקיקארתים הקטנים, כל רודפי-הפירסומת, כל מוכרי-הכיסאות וכמעט כל הגמרים האינטלקטואליים.

מן הרשימות האלה לא יבוא לכנסת אף איש רוח אחד, אף לא אדם אחד בעל רוח רעננה ומוח פורה, אף לא פרלמנטר אחד בעל שיעור-קומה. תהליך ההידרדרות, שאנחנו עדים לו מאז הכנסת השישית, כאשר כל כנסת היתה גרועה מקודמתה, נמשך.

חודש מאי היה חודש השיגעון הגדול, החודש שבו שטפה רוח של שטות את כל המיפלגות.

דברים כאלה קורים, לפעמים, באגידות העמים ובמדע הבדיוני. ציבור שלם נאחז במין טירוף.

זהו החודש שבו התרוצצו הפוליטיקאים כשיכורים בשערי בית-המרוח (הוגה-הרעיות הרגול של הימין היה אומר: כמו ג'וקים מסוממים בבקבוק), כאשר כל אחד מהם היה מוכן למכור את אביו ואת אמו, בידה או בנפרד, תמורת מקום בטוח.

כסופו של דבר, אחרי משברים ומשברונים, ובלי אף מיקרה אחד של רצח, קמו הרשימות. והן רשימות מטופשות, אחת-אחת. נרמה שבין המיפלגות היה נטוש מאבק עז על כתר אליפות השטות. אין אף מיפלגה אחת שיש בה קורטוב של הגיון, קמפוז של שכל ישר.

המוזר הוא שאי-אפשר להאשים בכך את "השיטה", כפי שארבהים לעשות. פשוט לא היתה שיטה אחת. ככל מיפלגה פעלה שיטה אחרת.

בתנועת-החרות השתוללה הרמוקרטיה, כאשר אלק כברי-מרכז, שנבחרו בימי מתשלח, כחור בהצבעה סודית. במיפלגת-העבודה שלטו האוליגארכים, ארבעת חברים של ועדה מסודרת. ברק"ח פעל התהליך הטוטאליטרי של "הוועד המרכזי". בתחיה נעשה הכל מתחת לשולחן עליירי שני דיקטטורים-ככות. במפד"ל קבע הרב הראשי. באגודה התקוטטו גדולי התורה, בעזרת בריונים מפואתים. בר"ץ שולט האמטריארכאט, ואשה אחת הרכיבה את הרשימה בעזרת ספרי-בישול. בתמ"י החליט הפיאורל הצעיר, בן השושלת.

מאה פרחים פרחו בנגן, ולכולם-ליכולם ריח רע. על כל פנים, כל השיטות בולן השיגו את אותה המטרה בדיוק: רשימה משוגעת.

נה, למשל, רשימת המערך. לירידי המערך, יש רק משימה חשובה אחת בבחירות אלה: לסלק את הליכוד מן השילטון. ככך תלוי גורל המדינה, החברה, הצבא, המשק, הכל.

כל הפקרים הוכיחו כי יש במערך אדם אחד שהיה מסוגל לעשות זאת: יצחק נבון.

לא חשוב מדוע. בפוליטיקה אין הרבה הגיון. העובדה היא כי משום-מה יש אנשים רבים המוכנים להצביע בעד המערך כשבראשו עומד יצחק נבון, ואינם מוכנים להצביע בעד אותו המערך כשבראשו עומד שימעון פרס ו/או יצחק רבין.

למה ככה. כך זה בפוליטיקה. ההגיון היה מחויב להציב את נבון בראש הרשימה. ללכת לבחירות, לנצח, ואחר-כך להקים ממשלה טובה ככל האפשר.

אבל המערך לא הציב את נבון בראש. הוא